

БЕРЕ́ЗКА (польс. Brzuska) — село Перемишльського повіту Підкарпатського воєводства (Польща). Знаходиться на території Західних Карпат, на р. Ступниця (притока Сяну, басейн Вісли), за 46 км від м. Ряшев, 21 км від м. Перемишль та 9 км від центру ґміни (с. Бірча). Нині в ньому проживають понад 200 осіб. Здавна навколишні землі належали до Перемишльського руського князівства Галицько-Волинського князівства, у 1340-х рр. захоплені польською владою. Б. вперше згадується у писемних джерелах 1418. Після 1-го поділу Польщі 1772 — у складі Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина). 1785 мешкали 360 греко-католиків,

90 римо-католиків, 30 юдеїв. У 18 ст. тут збудовано гуту. 1792 зведено греко-католицьку церкву св. Миколая (1930 її відновлено, станом на 1947 була занедбана та значно пошкоджена, 1984 її залишки спалили). 1840 — 750 жителів, з них 512 греко-католиків; 1859 — відповідно 669 і 526; 1879 — 779 і 618; 1899 — 1004 і 845. У 1918 знову встановлено польську владу. Наприкінці 1930-х рр. мешкали бл. 1500 осіб, з них 90 % українців, 6 % поляків і 4 % євреїв. У вересні 1939 сюди ввійшли радянські війська. 1939 село зарахували до Дрогобицької обл., а 1940 — до Бірчанського р-ну. Від липня 1941 — під німецькою окупацією. 31 липня 1944 Б. вдруге зайняли радянські війська. 1944—46 частину населення вивезено до СРСР, 1947 в рамках акції «Вісла» — на західні землі Польщі. У березні 1945 радянська влада передала Б. і Бірчанський р-н до складу Польщі. 11 травня того ж року відділи польського підпілля під командуванням Р. Кіселя вбили 161 українця, майже половина з яких були жінки й діти.

Рекомендована література

1. G. Motyka. Tak było w Bieszczadach. Walki polsko-ukraińskie 1943—1948. Warszawa, 1999;
2. Чужинче, іди скажи Україні. Увічнення трагедії Закерзоння в 1944—1947 роках. Перемишль, 2001;
3. J. Pisuliński. Konflikt polsko-ukraiński w powiecie przemyskim zimą i wiosną 1945 roku i udział w nim Romana Kisiela «Sępa» // Pamięć i Sprawiedliwość. 2005. № 2.

Я. Сирник, А. І. Шушківський

Бібліографічний опис:

Березка / Я. Сирник, А. І. Шушківський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891373>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).